Gemeente Haarlem

Rekenkamercommissie

T.a.v. Gemeenteraad Haarlem

Kenmerk 2020/767596
Datum 19 augustus 2020
Contact /Inge Mulders
Telefoon 023-5114885
E-mail imulders@haarlem.nl

Onderwerp: RKC Adviesbrief over 213a onderzoek Verzakelijking Subsidiesystematiek

Geachte leden,

Het College heeft de raad onlangs het rapport over het 213a onderzoek naar de Verzakelijking van de subsidiesystematiek aangeboden. Sinds een aantal jaren adviseert de RKC de raad over deze onderzoeken. Met deze brief informeert de RKC u over haar bevindingen. Zie de bijlage bij deze brief voor algemene informatie over 213a onderzoeken.

Hieronder sommen wij puntsgewijs onze bevindingen ten aanzien van het onderzoek op. Dit is het resultaat van een onderzoekstechnische analyse. Het onderzoek naar de verzakelijking van de subsidiesystematiek werd in de begroting 2017 aangekondigd en is door de gemeentelijke organisatie zelf uitgevoerd.

- De rapportage is weinig toegankelijk en leesbaar door herhalingen en een overvloed aan informatie. De rapportage is daardoor onnodig lang en de lezer raakt eenvoudig het spoor bijster.
- De centrale vraag: *Heeft de invoering van een nieuwe subsidiesystematiek een verzakelijking teweeggebracht en wordt het instrument subsidies doelmatiger en doeltreffender ingezet?* is breed en mede daardoor moeilijk binnen de mogelijkheden van een 213a onderzoek te beantwoorden. Er wordt onvoldoende onderscheid gemaakt tussen de vraag of de maatregelen ter verzakelijking zijn doorgevoerd en de vraag of dit de beoogde effecten heeft gehad.
- In de rapportage wordt niet duidelijk aan welke uitgangspunten voor een zakelijke uitvoering van de subsidiesystematiek, de praktijk in Haarlem wordt getoetst. De uitgangspunten van 2011 zijn volgens de rapportage deels achterhaald, maar de actuele uitgangspunten worden niet duidelijk gemaakt.
- De toegepaste onderzoeksmethodieken (deskresearch en een vragenlijst voor het subsidiebureau) lijken niet toereikend om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Zo zouden bij een dergelijk onderzoek bijvoorbeeld gesprekken met betrokken medewerkers en subsidieontvangers kunnen worden gevoerd en zouden subsidiedossiers kunnen worden onderzocht.

- De hoofdconclusie van het onderzoek is dat de verzakelijking niet of nauwelijks is doorgevoerd. De onderbouwing van deze conclusie is niet goed navolgbaar. Ook blijven diverse elementen van verzakelijking, die destijds bij de aankondiging van het beleid werden genoemd, buiten beschouwing.
- In het Collegebesluit wordt aangegeven dat de betrokken afdeling van de gemeente zich niet kan vinden in de conclusies, maar dat tegelijkertijd er 'iets' gedaan is met deze bezwaren. Onduidelijk blijft wat precies de bezwaren zijn of waren, en wat er mee gedaan is.
- Het college stelt de rapportage slechts vast terwijl de Verordening het college ook opdraagt een verbeterplan op te stellen en te delen.

Aan deze technische bevindingen voegt de RKC een inhoudelijke opmerking toe: de gemeente werkt aan een kader voor de Sociale Basis vanaf 2021. Voor de succesvolle implementatie van deze nieuwe werkwijze zijn veel elementen van verzakelijking in de uitvoering onmisbaar. De rapportage geeft aan dat de organisatie de verzakelijking niet tot stand heeft gebracht en het college deelt geen verbeterplan. Dit vormt een risico voor de nieuwe Sociale Basis.

Advies aan de raad

Het college te vragen om overeenkomstig de verordening een verbeterplan op te stellen en te delen en hierbij rekening te houden met de tijdlijnen voor de nieuwe Sociale Basis.

Met vriendelijke groet,

I/o

Sacha Schneiders,
voorzitter

Bijlage Achtergrond 213a onderzoeken

De onderzoeken zijn gebaseerd op artikel 213a van de Gemeentewet. Dit artikel schrijft voor dat het college periodiek onderzoek doet naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde beleid en dat de raad hierover bij verordening regels vaststelt. Het college brengt schriftelijk verslag uit aan de raad over de onderzoeken. Het doel van 213a onderzoeken is het ondersteunen van de raad in zijn controlerende rol. Met de resultaten van de onderzoeken kan de raad bepalen of met het gevoerde beleid de door de raad vastgestelde beleidsdoelen worden behaald en of publiek geld goed wordt besteed in de ambtelijke organisatie. Indien de resultaten daartoe aanleiding geven kan de vervolgstap zijn het beleid te wijzigen of het college op te dragen een doelmatiger aanpak te kiezen. Met de juiste timing van het onderzoek in de beleidscyclus, na enige jaren uitvoering en vlak voor een herijking, kan de raad de resultaten optimaal benutten.

De raad heeft de *Verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Haarlem 2013* vastgesteld. De belangrijkste bepalingen daarin zijn:

- Jaarlijks minimaal één doelmatigheidsonderzoek naar (onderdelen van) organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente.
- Jaarlijks minimaal één doeltreffendheidsonderzoek naar één of meerdere (delen van) programma's en paragrafen van de begroting.
- Het college informeert ieder jaar in de begroting de raad over de in het erop volgende jaar te verrichten onderzoeksonderwerpen en (globale) onderzoeksvragen naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid.
- Het onderzoeksplan wordt ter beschikking gesteld aan de RKC.
- De uitkomsten van een onderzoek worden vastgelegd in een rapportage. Elke rapportage bevat tenminste de onderzoeksresultaten en indien nodig aanbevelingen voor verbeteringen.
- Op basis van de resultaten en aanbevelingen van ieder onderzoek stelt het college (indien nodig) een verbeterplan op.
- Het college neemt op basis van het verbeterplan (waar nodig) bedrijfsmatige en/of beleidsmatige maatregelen. Het rapport en het verbeterplan worden ter kennisgeving aan de raad en de RKC aangeboden.

Rol van de RKC

De RKC constateerde in 2016 dat 213a onderzoeken in Haarlem niet optimaal werden ingezet en benut. Uit onderzoek van de RKC bleek dat het aantal van minimaal twee onderzoeken per jaar vaak niet werd gehaald en dat de opzet en uitvoering van de onderzoeken meer aandacht verdiende. Om de raad te ondersteunen in het benutten van het instrument 213a onderzoeken, besloot de RKC de raad te adviseren over de door het college aangeboden 213a rapporten. De RKC kijkt hierbij op technische wijze naar de onderzoeksmethodiek en verslaglegging en naar de naleving van de verordening.

De adviesbrieven kan de raad gebruiken bij het lezen en bij het bespreken van de rapporten met het college. De RKC speelt geen rol in de verdere behandeling of opvolging van de rapporten.